

Redd semikolonet!

Semikolon er et nyttig skilletegn som holder på å bli ødelagt av at folk bruker det som kolon. Det trengs en redningsaksjon.

La oss først se på kolon. I vanlig tekst har det to funksjoner: Kolonet forbereder leseren på det som kommer – vær obs! Det var den ene. Den andre er når kolon betyr «nemlig»: Det er fem land i Norden: Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Den knappest ressursen av alle: *tid*. Altså: Hvis du trenger et skilletegn som betyr «nemlig», så er det alltid kolon.

Semikolon brukes mellom hovedsetninger der komma er for lite og punktum for stort. En hovedsetning kan stå mellom to punktumer og har subjekt og verbal. Subjektet sier hvem eller hva som gjør eller er noe i setningen. Verbalet sier hva som skjer eller blir gjort. Du (subjekt) leser (verbal). Kjønn er en variabel på nominalnivå; den har imidlertid bare to verdier. Her er et eksempel til forbedring: Fem sekunder før barnet ser bort, øker hjerterytmen, fem sekunder etter at barnet har sett bort, faller hjerterytmen tilbake til normalt nivå. Alle kommaene er riktige, men de lager det samme – litt monotone – skillet hver gang. Er det ikke bruk for ett litt større et sted? Det som sies, hører såpass nær sammen at punktum blir for stort.

En skoleregulering sa at semikolon passer foran *men* og *for*. De står ofte etter en hovedsetning og innleder en til.

Et eksempel fra Tidsskriftets redaksjon: Dette er eit forsøk på korrekt bruk av semikolon; det vil passa perfekt som tema for spalten Skrivetips.

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap